

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2019/18 Bekeerlingen
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	Kamerbrief
Publicatiedatum	30-12-2019
Geldig vanaf	30-12-2019
Geldig tot en met	29-06-2020
Bijlage(n)	Geen

1. Inleiding

Deze werkinstructie (WI) vervangt WI 2018/10 Bekeerlingen. In deze werkinstructie is punt 8: Bekeringscoördinatoren toegevoegd.

In deze werkinstructie wordt ingegaan op het onderzoek en de beoordeling die de IND doet ten aanzien van aanvragen waarbij een bekering (inclusief afvalligheid) als asielmotief is aangevoerd. Deze WI is bedoeld voor hoor-en beslismedewerkers van de IND die in hun werk te maken krijgen met een bekering als asielmotief.

Er is geen standaard antwoord te geven op de vraag hoe een bekering verloopt en wanneer een bekering geloofwaardig is. Als uitgangspunt geldt dat dit een individuele afweging is die onderdeel uitmaakt van de integrale geloofswaardigheidsbeoordeling door de IND. Met deze WI wordt inzicht geboden in wat een bekering is, hoe die tot stand kan komen en verder kan verlopen. Verder wordt het toetsingskader uiteen gezet en worden handvatten geboden bij het horen en beslissen in zaken waarin een bekering als asielmotief wordt aangevoerd. Daarnaast gaat deze WI in op de beoordeling van de zwaarwegendheid in zaken waarin een bekering als asielmotief naar voren is gebracht en deze bekering geloofwaardig is geacht.

Omwillen van de leesbaarheid is steeds 'hij' gebruikt in de WI. Waar 'hij' staat kan uiteraard ook 'zij' worden gelezen.

2. Wat is een bekering?

2.1 Definities

Volgens de Kwalificatierichtlijn (artikel 10, lid 1, onder b) bevat het begrip "godsdienst" met name theïstische, niet- theïstische en atheïstische geloofsovertuigingen.

Onderverdeling van een aantal (voor de WI relevante) religies en non-religies:

- Theïstische religies: religies die het bestaan van één of meer goden aanneemt, of met name één persoonlijke God of godheid erkent. Voorbeelden zijn het christendom, het jodendom en de islam;
- Non-theïstische religies: religies die het bestaan van één god of goden niet centraal stellen in de religieuze beleving. Een voorbeeld daarvan is het boeddhisme;

- **Atheïsme:** een afwezigheid van geloof in het bestaan van één God of meerdere goden. Er zijn vormen van atheïsme die (aanzienlijk) verder gaan dan de enkele afwezigheid van het geloof in een god of goden en die in wezen een met het geloof concurrerende overtuiging behelzen;
- **Agnosten:** een agnost is iemand die geen overtuiging heeft jegens het wel of niet bestaan van (een) bovennatuurlijk(e) macht(en). Hierbij valt ook nog te onderscheiden:
 - o theïstisch agnost: iemand die vindt dat hij niet voldoende kennis over het wel of niet bestaan van een god heeft, maar terdege in het bestaan van een god gelooft;
 - o non-theïstisch agnost: iemand die vindt dat hij niet voldoende kennis over het wel of niet bestaan van een god heeft, en tegelijkertijd geen geloof in een god heeft;

Opgemerkt hierbij wordt dat een niet-praktiserend gelovige niet hetzelfde is als een atheïst, agnost of afvallige. Een niet-praktiserend gelovige zal immers nog steeds (deels) in zijn God/religie geloven en/of sympathie hebben voor zijn religie, maar daar alleen – om wat voor reden dan ook – geen of weinig uiting aan geven.

Waar in deze WI over *religie* gesproken wordt, wordt bedoeld op de theïstische en non-theïstische religies. Waar in deze WI over *geloof* of *geloofsovertuiging* wordt gesproken, worden zowel de religieuze (theïstische/non-theïstische religies) als de non-religieuze geloofsovertuigingen (atheïsme en agnosticisme) bedoeld.

We definiëren een bekering voor het doel van deze instructie als 'het overgaan van iemand tot een ander geloof'.

Daarnaast speelt het begrip afvalligheid een rol. Afvalligheid is geen geloofsovertuiging. De term afvallige wordt in (sommige) religies gegeven aan iemand die zich heeft afgewend van zijn religie. Dit speelt zowel bij bekeringen tot een andere religie, als voor vreemdelingen die bekeerd zijn tot atheïst, agnost of zich niet langer religieus duiden.

Daarnaast kan sprake zijn van toegedichte afvalligheid. In die gevallen hangt de vreemdeling in de ogen van anderen het geloof niet langer aan, omdat hij bijvoorbeeld niet voldoende of op de verkeerde manier uiting geeft aan zijn religie. Afvalligheid hoeft derhalve niet altijd samen te hangen met een bekering tot een andere geloofsovertuiging.

Waar in deze WI gesproken wordt over toegedichte afvalligheid, wordt bedoeld de categorie vreemdelingen die hun religie nog steeds (deels) aanhangen, danwel daarmee sympathiseren, maar in de ogen van anderen niet langer dat geloof aanhangen. Hieronder kunnen bijvoorbeeld niet-praktiserend gelovige vallen of vreemdelingen die stellen 'niet meer zoveel met het geloof te hebben', zonder dat zij zich daar daadwerkelijk van hebben afgewend en die aangeven om die reden als afvallige te worden gezien.

Of de vreemdeling als atheïst, agnost of als afvallige moet worden aangemerkt, zal afhankelijk zijn van de verklaringen die de vreemdeling daar zelf over aflegt, hoe hij zichzelf aanduidt en de informatie over de religieuze context waar de vreemdeling zich in bevindt.

2.2 Aanleiding bekering

De overgang naar een ander geloof, ook wel transformatie genoemd, is een samenspel tussen persoonlijke ervaringen en de betrokken religieuze traditie. Een bekering kan op verschillende manieren tot stand komen en variëren in de mate van impact op de betrokken persoon en zijn omgeving.

Een bekering kan plaatsvinden vanwege allerlei aspecten. Hieronder worden er een aantal genoemd:

- o Persoonlijke aspecten: onvrede over de huidige situatie. Dit hoeft – in eerste instantie – niet te zien op onvrede over de religie. De onvrede kan ook op andere terreinen van zijn leven spelen. Te denken valt aan stresssituaties, onvrede over het sociale of politieke klimaat in een land of onvrede over de persoonlijke situatie waarin de vreemdeling zich bevindt.

- o Sociale aspecten: hetgeen de vreemdeling heeft meegemaakt in de sociale (religieuze) groep waartoe hij eerst behoorde en wat hij nu ervaart in de nieuwe sociale (religieuze) groep;
- o Cognitieve aspecten: ervaringen kunnen ervoor zorgen dat de vreemdeling kritisch gaat nadenken over religieus gefundeerde waarden, teksten en gewoonten in hun oude sociale religieuze systeem;
- o Culturele, historische en religieuze aspecten: van het 'uit gewoonte' deel uitmaken van een sociale en religieuze gemeenschap waarbij de vreemdeling 'automatisch' deelneemt aan daarmee samenhangende bijeenkomsten. De vreemdeling kan daar door verschillende omstandigheden kritisch tegenover komen te staan, bijvoorbeeld omdat men hier ervaart dat je een eigen keuze hebt;
- o Emotionele aspecten: de vreemdeling wordt 'overvallen' door een andere religie, bijvoorbeeld in een droom, visioen of door een 'wonder'. De emotionele impact daarvan is zo hoog, dat men zich bekeert. Onder emotionele aspecten valt verder bijvoorbeeld ook de vreemdeling die in aanraking komt met een nieuwe religie en zich daar direct thuis voelt;

Deze lijst is niet uitputtend bedoeld. Bekeerlingen kunnen ook een andere achtergrond of aanleiding hebben om zich te bekeren. Het is aan de vreemdeling om inzichtelijk te maken wat zijn situatie was voor de bekering (beginpunt), hoe hij vervolgens in aanraking is gekomen met een andere geloofsovertuiging en hoe de bekering verder tot stand is gekomen.

2.3 Passieve en actieve bekering

Hieronder wordt allereerst een tweedeling gemaakt van twee verschillende processen, namelijk de actieve bekering en de passieve bekering. Bij beide processen zal er sprake zijn van een bekeringsverhaal.

De passieve bekering tot een andere religie overkomt een vreemdeling via een droom, een visioen of een wonder (dit is niet limitatief). De bekering, of de aanzet tot de bekering, vindt vaak plaats in een korte tijdspanne en heeft een hoog emotioneel effect. Dit kan ook gebeuren zonder dat de vreemdeling daarvoor enige interesse in de andere religie had.

Bij een actieve bekering tot een andere religie heeft de vreemdeling vaak 'onderzoek' gedaan naar de nieuwe religie en is sprake van een weloverwogen keuze voor de nieuwe religie. Bij een actieve bekering is de vreemdeling zelf op zoek naar zingeving.

Overigens kan er ook sprake zijn van een tussenvorm oftewel een actieve bekering met passieve elementen of andersom.

Het onderscheid tussen bovengenoemde vormen van bekering leidt niet tot een wezenlijk andere onderzoeksmethode dan wel tot een andere beoordeling van de geloofwaardigheid van de verklaringen. Zoals hierboven al beschreven geldt voor beide vormen van bekering dat sprake is van een moment waarop het proces is begonnen, doorgaans gevolgd door een verdere kennisname van de inhoud van het nieuwe geloof en het uiting geven aan het geloof door middel van activiteiten, zoals bijvoorbeeld de kerkgang en de aansluiting bij een geloofsgemeenschap.

3. Elementen bij een bekering

3.1 Drie elementen

Om de geloofwaardigheid van een bekering in het kader van een asielaanvraag te kunnen toetsen richten we ons op de drie elementen, te weten:

- o De motieven voor en het proces van bekering;
- o De kennis van het nieuwe geloof, en;
- o De activiteiten, zoals bezoeken aan religieuze bijeenkomsten die een persoon onderneemt binnen de nieuwe geloofsovertuiging en het effect van de veranderingen.

De verklaringen van de vreemdeling over deze drie elementen moeten steeds gezien worden in hun onderlinge samenhang, maar ook in het licht van de overige omstandigheden, zoals de overige verklaringen van een vreemdeling en door hem verstrekte gegevens in de eventueel eerdere

procedures. Dit betekent dat de IND een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling maakt, waarin alle informatie uit het dossier wordt betrokken en waarbij rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden, achtergrond en leeftijd van de vreemdeling. Primair wordt gekeken naar de eigen verklaringen van de vreemdeling maar ook andere informatie in het dossier (zoals verklaringen van derde partijen) wordt betrokken. Het is van belang met een open blik naar de zaak te kijken en te voorkomen dat er (onbewust) geredeneerd wordt vanuit de eigen context. De toelichting hieronder draagt hieraan bij.

3.2 Motieven voor en proces van bekering

Een bekering kan op verschillende manieren tot stand komen. De factor tijd kan een rol spelen en ook de mate van emotionele betrokkenheid versus rationele afweging. Een bekering heeft niet altijd een duidelijk beginpunt. Een bekering heeft vaak ook geen duidelijk eindpunt, het kan een doorgaande verandering zijn die steeds meer tot verdieping kan komen. Niet in alle gevallen is er direct sprake van een diepgewortelde innerlijke overtuiging, maar kan sprake zijn van geloofsgroei. In het kader van dit element is het van belang eerst helder te krijgen hoe het leven van de vreemdeling eruit zag voor hij zich bekeerde. Dit is in feite het beginpunt. Daarbij hoeft overigens niet alleen gedacht te worden aan omstandigheden die zien op de religie die de vreemdeling aanhing en hoe hij hier uiting aan gaf voor zijn bekering, maar ook naar de sociale context waarbinnen de religie een rol kan hebben gespeeld. Bekeken kan ook worden binnen wat voor gezin de vreemdeling is opgegroeid, de rol van religie binnen het gezin, de sociale omgeving en in het dagelijkse leven (bijvoorbeeld in een islamitische samenleving).

Voorts is bij dit element van belang dat de vreemdeling aan kan geven hoe hij in aanraking is gekomen met de nieuwe geloofsovertuiging en om welke reden hij interesse had in de nieuwe geloofsovertuiging. Waarom voldeed de oude religie niet meer? Daarnaast is in dit kader belangrijk hoe één en ander na de eerste kennismaking is verlopen, hoe de vreemdeling zich in de nieuwe geloofsovertuiging heeft verdiept en waarom de nieuwe religie hem persoonlijk geraakt heeft. Wat is veranderd ten opzichte van het beginpunt, hoe heeft dit zich verder ontwikkeld tot een bekering en wat heeft de nieuwe geloofsovertuiging de vreemdeling gebracht.

Ten aanzien van het motief voor en proces van bekering dient de vorm van de bekering voor ogen gehouden te worden. Bij een (enkel) passieve bekering zijn de motieven voor en het proces van bekering vaak anders dan bij een actieve bekering. Zo zal bij een passieve bekering vanwege de aard en de vorm meer de nadruk liggen op de vraag hoe de ontwikkeling van zijn geloofsleven zich verder heeft ontwikkeld nadat de bekering hem (door bv een wonder, droom of visioen) is overkomen. Alhoewel aan een passieve bekering geen weloverwogen keuze vooraf gaat, mag wel verwacht worden dat de vreemdeling kan vertellen over de droom en/of visioen. Daarnaast mag van de vreemdeling verwacht worden dat hij aan kan geven waarom hij deze duiding of betekenis (achteraf) aan de droom en/of visioen heeft gegeven en hoe hij de droom geaccepteerd heeft. Ook mag verwacht worden dat de vreemdeling aan kan geven hoe hij daar vervolgens mee om is gegaan in het licht van zijn oude religie, zijn achtergrond en de betekenis van een bekering binnen zijn sociale context en het land van herkomst.

Een bekering levert voor een persoon iets op, een verandering in zijn (dagelijkse) leven, meestal duiden mensen dit als iets positiefs. Verwacht mag worden dat de vreemdeling hierover kan vertellen en dat hij deze positieve aspecten persoonlijk kan maken. Wat is er concreet veranderd in het dagelijks leven van de vreemdeling en hoe uit hij dit?

Een overstap maken naar een andere geloofsovertuiging heeft veel gevolgen, die vaak ook niet enkel positief zijn. Dit geldt met name indien de vreemdeling afkomstig is uit een land en een familie waarbinnen de nieuwe geloofsovertuiging verboden of niet geaccepteerd is. In die gevallen mag verwacht worden dat de vreemdeling ook daarover kan vertellen.

Daarnaast is bij een bekering ook altijd sprake van een omgekeerd proces, te weten het afscheid nemen van de oude religie en soms ook de daarmee samenhangende tradities en sociale contacten. Wat mist iemand bijvoorbeeld aan zijn oude religie en hoe gaat de vreemdeling daarmee om. Daarnaast zullen er wellicht ook aspecten binnen de nieuwe religie zijn die de

vreemdeling minder aanspreken, kan de vreemdeling daarover vertellen en aangeven hoe hij daarmee omgaat?

3.2.1 Atheïst/agnost

Bij iemand die bekeerd is tot het atheïsme of agnosticisme zal veelal sprake zijn van een bewuste keuze afstand te nemen van de oude religie. Ook hierbij geldt dat dit kan worden ingegeven door allerlei verschillende factoren en verwacht mag worden dat de vreemdeling daarover kan vertellen. Nu er geen nieuwe religie in de plaats van de oude is gekomen, gaat het hierbij met name om het afscheid nemen van de oude religie, tradities en eventueel daarmee samenhangende sociale kring, alsook de gevolgen van het zich afkeren van de oude religie.

Ook hierbij geldt dus dat van belang is het beginpunt helder te krijgen. Denk daarbij niet enkel aan het religieus perspectief, maar kijk bijvoorbeeld ook naar zijn sociale leven. Hoe gaf hij voor zijn bekering uiting aan zijn religie? Hoe is de vreemdeling in aanraking gekomen met zijn huidige geloofsovertuiging, welke verandering heeft hij daarna doorgemaakt en hoe is dit van invloed op zijn huidige leven en levenswijze. Daarbij speelt dus met name het afscheid nemen van de oude religie en daarmee samenhangende tradities en sociale contacten een belangrijke rol. Hoe gaat de vreemdeling daarmee om en heeft hij ook nagedacht over de gevolgen die zijn bekering heeft?

3.2.2 Toegedichte afvalligheid

In die gevallen waarin de vreemdeling niet is bekeerd tot een andere geloofsovertuiging, maar wel stelt als afvallige te worden gezien, dient ook daarop doorgevraagd te worden. Eerst dient helder gekregen te worden wat het beginpunt is. Heeft de vreemdeling altijd op deze manier uiting gegeven aan zijn religie of is er daarbij sprake van een verandering? Indien de vreemdeling altijd op deze wijze uiting heeft gegeven is het van belang om te kijken wat er dan veranderd is waardoor hij nu door anderen als afvallige wordt gezien en tevens om te kijken of dit eerder tot problemen heeft geleid.

Is wel sprake van een verandering in de manier waarop de vreemdeling uiting geeft aan zijn religie, dan is belangrijk door te vragen naar de motieven voor en het proces dat heeft geleid tot deze verandering in de manier waarop hij met zijn religie om gaat. Waarom geeft de vreemdeling – ondanks dat hij nog steeds de religie aanhangt – daaraan geen of minder uiting? Wat maakt dat deze uitingen voor hem niet belangrijk zijn en hoe moet één en ander worden gezien vanuit de sociale context en het land waarin de vreemdeling is opgegroeid?

3.3 Kennis

Verwacht mag worden dat de vreemdeling enige kennis heeft van zijn nieuwe religie. Daarbij is van belang om bij een bekering tot het christelijk geloof voor ogen te houden dat er in Nederland veel variatie bestaat in en tussen kerken. Van een vreemdeling wordt niet verwacht dat hij zich heeft verdiept in verschillende kerken en/of stromingen binnen een kerk, alvorens zich aan te sluiten bij een kerk. Wel mag verwacht worden dat hij kan vertellen bij wat voor soort kerk hij zich heeft aangesloten en waarom hij zich daarbij heeft aangesloten. Daarbij kan het ook belangrijk zijn te vragen hoe iemand binnen een kerk is opgevangen, hoe hij daar begeleid wordt en hoe hij kennis tot zich heeft genomen gelet op de taalbarrière en/of het opleidingsniveau van de vreemdeling. Verwacht mag worden dat een vreemdeling tenminste op hoofdlijnen kennis heeft van de geloofsovertuiging waartoe hij zich heeft bekeerd. Indien de vreemdeling niet weet wat de nieuwe geloofsovertuiging inhoudt, is het de vraag of de vreemdeling dan wel weet waartoe hij zich bekeerd heeft en daarmee of de bekering oprecht is. Het gaat er hierbij verder vooral om wat deze kennis voor de vreemdeling betekent. Weet de vreemdeling de essentie van zijn nieuwe geloofsovertuiging te duiden en weet hij welke betekenis een Bijbeltekst bijvoorbeeld heeft en wat dit persoonlijk voor de vreemdeling betekent. Verder kan ook gedacht worden aan vragen of er bepaalde rituelen zijn in een kerkdienst of bij zijn kerkgemeenschap, waar deze rituelen voor staan, om welke reden deze rituelen belangrijk zijn binnen zijn kerkgemeenschap en meer in het bijzonder voor de vreemdeling. Het gaat ook hierbij om het authentieke verhaal van de vreemdeling.

Niet iedere vreemdeling zal even veel kennis hebben van de nieuwe religie. Welke mate van kennis van een vreemdeling verwacht mag worden, dient ook altijd gezien te worden vanuit het persoonlijke verhaal dat de vreemdeling vertelt. Van een vreemdeling die bijvoorbeeld stelt een actief kerkganger te zijn, een Bijbelstudie te volgen of te evangeliseren, mag in dit kader meer verwacht worden dan van de vreemdeling die stelt zich nog niet heel erg in de nieuwe religie verdiept te hebben. Indien de vreemdeling stelt zich nog niet veel in zijn nieuwe religie verdiept te hebben, mag wel verwacht worden dat hij kan vertellen hoe dat komt en waarom dat voor hem niet noodzakelijk was alvorens zich te bekeren tot de nieuwe religie.

3.3.1 Atheïst/agnost

Alhoewel verwacht mag worden dat een vreemdeling die zich erop beroept dat hij atheïst of agnost is, kan aangeven wat dat in zijn geval betekent, hoeft een atheïst of agnost geen verdere 'inhoudelijke' kennis te hebben van het atheïst of agnost zijn. Wel kan het zo zijn dat de kennis over de inhoud en/of de uitingen/tradities/verplichtingen die horen bij de religie waarvan hij zich heeft afgekeerd, ertoe hebben geleid dat hij zich heeft afgekeerd van zijn religie. Ook kan de kennis over een samenleving waarin de focus minder op religie ligt er toe hebben geleid dat hij zich van de religie heeft afgekeerd. Ook hierbij geldt dat het afhankelijk is van het verhaal van de vreemdeling of verwacht mag worden dat de vreemdeling in meer of mindere mate kan uitwijden over zijn atheïsme of agnosticisme. Indien de vreemdeling zich hier verder niet in verdiept heeft, mag ook verwacht worden dat hij kan vertellen waarom dit voor hem niet belangrijk is.

3.4 Activiteiten

Ook de activiteiten die de vreemdeling ten aanzien van zijn nieuwe geloofsovertuiging ontplooit, worden betrokken bij de beoordeling of de bekering geloofwaardig is. Dit element gaat er met name om welk effect de bekering heeft op het dagelijks leven en of dit zichtbaar is in het gedrag. Daarbij kan gevraagd worden welke activiteiten de vreemdeling ontplooit ten aanzien van zijn nieuwe geloofsovertuiging en om welke reden hij dat belangrijk vindt. Dit kan ook gezien worden ten opzichte van het beginpunt van de bekering. Wat is er veranderd ten opzichte van de oude religie en waarom vindt de vreemdeling bepaalde gedragingen binnen zijn nieuwe religie wel belangrijk terwijl hij daar in zijn vroegere religie geen waarde aan hechtte. Het gesprek over activiteiten en gedrag kan vreemdelingen die laaggeletterd zijn of anderszins moeite hebben woorden te geven aan hun bekeringsproces of geloofskennis toch uitnodigen woorden te geven aan hun bekering. Ook ten aanzien van de activiteiten gaat het om het authentieke verhaal van de vreemdeling, de betekenis die hij geeft aan de activiteiten die hij belangrijk vindt en het effect van de bekering op het dagelijkse leven.

Vorenstaande betekent overigens niet dat een vreemdeling die stelt bekeerd te zijn, per definitie actief betrokken moet zijn bij een (kerk)genootschap. Iedereen maakt daarin zijn eigen afweging. In deze context is het wel belangrijk dat de vreemdeling aan kan geven om welke reden het voor hem niet noodzakelijk is aangesloten te zijn bij een (kerk)genootschap of naar buiten toe activiteiten te verrichten ten aanzien van zijn nieuwe geloofsovertuiging. Belangrijk is dan vooral om te kijken wat de vreemdeling ten aanzien van zijn nieuwe geloofsovertuiging wel belangrijk vindt en hoe hij dan vorm geeft aan zijn nieuwe geloofsovertuiging. Tevens is van belang helder te krijgen welke activiteiten de vreemdeling in de toekomst wil gaan uitoefenen.

3.4.1 Atheïst/agnost

Waar bij een bekering tot een andere religie, het expliciet uitdragen van die religie meestal onderdeel uitmaakt van de nieuwe religie (denk aan evangelisatie), hoeft dit niet te gelden voor atheïsten of agnosten. Er zijn immers vele vormen van atheïsme of agnosticisme, waarbij de één sterk de neiging heeft dit te uiten en de ander juist niet. Belangrijk is dat de vreemdeling onderbouwt of en op welke manier hij in het dagelijks leven uiting geeft aan zijn atheïsme of agnosticisme en om welke reden dit belangrijk voor hem is. Daarnaast is van belang om te kijken wat er concreet veranderd is ten opzichte van het beginpunt.

Indien een atheïst of agnost stelt dat hij actief atheïst of agnost is, mag van de vreemdeling uiteraard verwacht worden dat hij kan vertellen waarom deze activiteiten voor hem belangrijk zijn, waarom hij vindt dat hij die activiteiten moet verrichten en wat dit hem oplevert.

Bij atheïsten of agnosten speelt vaak wel het loslaten van activiteiten die zij eerder juist ondernamen vanuit hun oude religie. Het is in dat geval belangrijk hoe de vreemdeling nu met bepaalde tradities omgaat die binnen zijn oude religie een rol speelden. Vaak zijn deze tradities niet enkel religieus ingegeven, maar ook vanuit sociaal en cultureel oogpunt belangrijk binnen de gemeenschap waar hij vandaan komt en waarbinnen iemand mogelijk nog steeds acteert.

3.4.2 Toegedichte afvalligheid

Ook ten aanzien van iemand die stelt dat hij als afvallige wordt gezien, is het belangrijk om te kijken of en hoe hij op dit moment uiting geeft aan zijn religie. Aan welke activiteiten die samenhangen met zijn religie neemt hij op dit moment deel en aan welke juist niet. Om welke reden neemt hij aan bepaalde activiteiten wel deel en aan andere niet. Welke betekenis hebben de activiteiten die hij ontplooit voor hem en waarom wil hij aan andere activiteiten juist niet deelnemen? Ook hierbij geldt dat religieuze tradities vaak ook vanuit sociaal en cultureel oogpunt belangrijk zijn. Hoe gaat hij daar mee om? En hoe gaat zijn omgeving daarmee om?

4. Beoordeling geloofwaardigheid van een bekering

Voor de algemene werkwijze inzake de beoordeling van de geloofwaardigheid van het asielrelaas wordt verwezen naar WI 2014/10 (Inhoudelijke beoordeling). De geloofwaardigheidsindicatoren die in WI 2014/10 benoemd worden, zijn ook van toepassing op bekeringszaken.

4.1 Weging van de drie elementen bij een bekering tot een andere religie

De IND beoordeelt niet of de vreemdeling zichzelf oprecht bekeerd vindt. De IND toetst of aannemelijk is dat de door de vreemdeling gestelde oprechte bekering gebaseerd is op een diepgewortelde innerlijke overtuiging. Indien dit aannemelijk is gemaakt, wordt uitgegaan van een geloofwaardige bekering. Bij deze beoordeling is de weging van de drie elementen van belang.

Belangrijk is dat alle drie de elementen worden betrokken bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van de bekering. In het algemeen kan gesteld worden dat het zwaartepunt in de meeste gevallen ligt bij de motieven voor en het proces van bekering. Daarnaast is de IND op zoek naar het authentieke verhaal van de vreemdeling. In het algemeen kan dan ook worden gesteld dat binnen de beoordeling van de drie elementen het zwaartepunt ligt op de antwoorden van de vreemdeling over zijn eigen ervaringen en de persoonlijke beleving van de vreemdeling met betrekking tot deze drie elementen.

Indien er ten aanzien van één element minder goede verklaringen zijn afgelegd, kunnen de andere elementen dit 'compenseren', mits de vreemdeling in staat is daarover wel verklaringen af te leggen die overtuigend genoeg zijn om de zwakkere elementen te 'compenseren'. De vreemdeling zal wel een genoegzame verklaring moeten geven voor de omstandigheid dat hij op één van de elementen minder goed kan verklaren. Daarbij dient uiteraard rekening gehouden te worden met het referentiekader van de vreemdeling en het gegeven dat niet iedere vreemdeling gewend is om over zijn persoonlijke gevoelens te vertellen.

Alhoewel het zwaartepunt in de beoordeling ligt bij de motieven voor en het proces van bekering, hoeven gebrekkige verklaringen op dat onderdeel dus niet noodzakelijkerwijs te leiden tot een negatief oordeel ten aanzien van de geloofwaardigheid van de bekering. In die gevallen waarin de vreemdeling niet goed kan verklaren ten aanzien van het proces van zijn bekering en hij daarvoor een genoegzame verklaring kan geven, kan de bekering alsnog geloofwaardig worden geacht indien de vreemdeling wel overtuigt ten aanzien van zijn verklaringen over zijn kennis en activiteiten die hij verricht. Het enkele gegeven dat de vreemdeling kennis heeft van zijn nieuwe religie en in dat kader activiteiten ontplooit, zal daarbij echter op zich zelf niet voldoende zijn om zijn mindere verklaringen ten aanzien van proces te compenseren. Het gaat er in deze gevallen met name om dat de vreemdeling overtuigend kan verklaren over zijn eigen ervaringen en persoonlijke beleving ten aanzien van deze twee elementen. Wat betekent deze kennis en de activiteiten die hij ten aanzien van zijn nieuwe religie ontplooit, persoonlijk voor hem en welke verandering heeft dit bij hem teweeg gebracht. Of één en ander voldoende overtuigend is om de minder goede verklaringen ten aanzien van het proces te compenseren, zal daarbij per individueel geval verschillen.

Indien de vreemdeling goed kan verklaren over zijn proces, maar hij weinig kennis heeft over zijn nieuwe religie en/of weinig activiteiten verricht, hoeft dit niet te leiden tot het ongeloofwaardig achten van de bekering. Hierbij geldt immers ook dat gekeken moet worden wat in dat kader kan en mag worden verlangd van de vreemdeling. Daarnaast is van belang of de vreemdeling uit kan leggen waarom kennis of activiteiten voor hem minder belangrijk zijn in het kader van zijn nieuwe religie.

4.1.1 Documenten van kerkelijke personen/instanties

Ter onderbouwing van hun motieven voor en het proces van bekering, hun kennis en/of hun activiteiten, komt het regelmatig voor dat een (gestelde) bekeerling met aanvullend bewijsmateriaal komt, bijvoorbeeld een doopbewijs of foto's van een doop of bekering. Daarnaast zien we dat vreemdelingen een verklaring/brief inbrengen, bijvoorbeeld van een voorganger, pastoor of een rapport opgesteld door een stichting zoals de Commissie Plaisier of Stichting Gave. Het is van belang om te kijken naar de inhoud van deze verklaringen. Verklaringen kunnen in principe op elk moment in de procedure worden ingebracht en een toevoeging zijn op het bestaande dossier of een bevestiging zijn van hetgeen de vreemdeling verklaart.

De IND weegt ingebrachte informatie van derden altijd mee in het kader van de beoordeling van de geloofwaardigheid van een bekering, maar het gewicht dat hieraan wordt toegekend is afhankelijk van de individuele casus. Het uitgangspunt blijft immers dat de vreemdeling ten overstaan van de IND overtuigende verklaringen dient af te leggen over zijn bekering.

4.1.2 Beoordelingen door derden

Aan verklaringen en/of rapporten van bijvoorbeeld kerkelijke instanties en geloofsgenoten waarin een eigen oordeel wordt gegeven ten aanzien van de oprechtheid van de bekering op basis van de verklaringen die de vreemdeling tegenover de IND heeft afgelegd of ten overstaan van deze kerkelijke instantie of geloofsgenoten, zal in de regel een beperkt gewicht worden toegekend. Immers, de IND dient een eigen afweging te maken ten aanzien van de beoordeling van de geloofwaardigheid van een bekering. Een beoordeling door een derde waarin geen feitelijke informatie over de vreemdeling wordt toegevoegd aan het dossier, zal dan ook niet snel tot een ander oordeel leiden ten aanzien van de geloofwaardigheid van de bekering.

Informatie van derden hoeft overigens niet alleen van de vreemdeling zelf te zijn ontvangen maar kan ook rechtstreeks bij de IND bekend zijn gemaakt of door de IND zijn opgevraagd. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan informatie van een ketenpartner van de IND of van een derde partij die rechtstreeks contact heeft opgenomen met de IND.

4.1.3 Feitelijke informatie van kerkelijke instanties

Aan verklaringen en/of rapporten van kerkelijke instanties waarin op basis van eigen waarnemingen wordt aangegeven welke rol de vreemdeling speelt binnen een (kerkelijke) organisatie en hoe hij hier binnen de gemeenschap uiting aan geeft, zal meer waarde worden toegekend. Het betreft namelijk feitelijke informatie die wordt toegevoegd aan het dossier en die de verklaringen omtrent het element activiteiten ondersteunen, waardoor de IND beter in staat wordt gesteld tot een geloofwaardigheidsbeoordeling te komen.

Een doopakte en/of een regelmatige kerkgang zullen op zichzelf niet voldoende zijn om een bekering geloofwaardig te achten. De vreemdeling zal ook in dat geval middels zijn eigen verklaringen aannemelijk dienen te maken dat hij oprecht bekeerd is. De feitelijke informatie van de kerkelijke gemeenschap over bijvoorbeeld het proces dat binnen die kerk tot een doop leidt, kan daarbij wel dienen ter ondersteuning van de verklaringen van de vreemdeling. Het betreft immers een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling, waarbij alle aspecten ten aanzien van de geloofwaardigheid moeten worden meegewogen. In twijfelgevallen kunnen verklaringen van derden – mits deze verklaringen daadwerkelijk een toevoeging zijn op het dossier – wel de doorslag geven.

4.1.4 Motivering

Indien de verklaringen van derden niet leiden tot het geloofwaardig achten van de bekering, dient gemotiveerd te worden om welke reden de verklaringen van derden niet opwegen tegen de

ongeloofwaardig geachte verklaringen die de vreemdeling ten overstaan van de IND heeft afgelegd. Met de enkele stelling dat het aan de vreemdeling is om zijn bekering aannemelijk te maken middels zijn verklaringen, zijn de verklaringen van derden niet zichtbaar meegewogen. Ten aanzien van de weging van de verklaringen van derden zijn twee opties mogelijk:

In het geval de verklaringen van derden geen nieuwe inzichten op het bestaande dossier bieden en/of enkel een andere weging geeft van de verklaringen die de vreemdelingen tegenover de IND heeft afgelegd, dient gemotiveerd te worden om welke reden deze verklaringen geen nieuwe inzichten bieden en/of niet van toegevoegde waarde zijn (zie ook 4.1.2).

In het geval de verklaringen van derden wel nieuwe inzichten bieden op het bestaande dossier of een bevestiging is van hetgeen de vreemdeling heeft verklaard, dient inhoudelijk op de verklaringen van derden ingegaan te worden. Er dient derhalve te worden gemotiveerd waarom deze verklaringen van derden niet opwegen tegen de ongelooftwaardig geachte verklaringen die de vreemdeling ten overstaan van de IND heeft afgelegd. De verklaringen van derden dienen daarbij tegen de verklaringen die de vreemdeling bij de IND heeft afgelegd, te worden afgezet. Daarbij blijft staan dat het primair aan de vreemdeling is om middels zijn verklaringen aannemelijk te maken dat hij is bekeerd en de IND een zelfstandig oordeel vormt ten aanzien van de geloofwaardigheid van de bekering. Tevens geldt dat het een integrale geloofwaardigheidsoordeel blijft en alle aspecten (dus ook verklaringen die bij eerdere aanvragen zijn afgelegd) betrokken kunnen worden.

4.2 Weging bij een atheïst/agnost

In sommige gevallen heeft de vreemdeling zich eerst afgekeerd van de oude religie voordat er sprake was van een bekering tot een nieuwe religie. In die gevallen is in feite sprake van twee bekeringsmomenten: van de oude religie naar atheïsme of agnosticisme en vervolgens van atheïsme of agnosticisme naar de nieuwe religie. Indien deze bekeringsmomenten als afzonderlijke processen zijn aan te merken, dient – indien de bekering tot de nieuwe religie niet geloofwaardig wordt geacht – daarna afzonderlijk beoordeeld te worden of de bekering naar atheïsme of agnosticisme wel geloofwaardig is.

Ook ten aanzien van atheïsten of agnosten geldt verder dat de vreemdeling aannemelijk dient te maken dat sprake is van een diepgewortelde innerlijke overtuiging ten aanzien van zijn atheïsme of agnosticisme. Van een vreemdeling die stelt atheïst of agnost te zijn, mag dan ook verwacht worden dat hij overtuigende verklaringen kan afleggen ten aanzien van de motieven voor en het proces van zijn bekering (in dit geval de afkering van zijn oude religie). De motieven voor en het proces tot bekering worden hetzelfde beoordeeld als bij een bekering tot een andere religie. Indien een atheïst of agnost weinig kennis heeft of activiteiten verricht ten aanzien van zijn atheïsme of agnosticisme, zal de focus bij de beoordeling van de geloofwaardigheid veelal op de motieven voor en het proces van bekering liggen, in plaats van op de activiteiten en kennis. Uiteraard blijft staan dat de vreemdeling wel moet overtuigen in zijn verklaringen over hoe hij uiting geeft aan zijn nieuwe geloofsovertuiging en wat dit in het dagelijks leven dan concreet voor hem betekent en wat dit hem heeft opgeleverd. Indien de vreemdeling wel kennis heeft en actief is als atheïst of agnost zal dit uiteraard meegewogen dienen te worden.

4.2.1 Toegedichte afvalligheid

Bij toegedichte afvalligheid is geen sprake van een bekering. De vreemdeling heeft zich immers niet daadwerkelijk van zijn geloof afgewend. Indien wel sprake is van een verandering in de wijze waarop de vreemdeling zijn religie uitoefent, wordt deze wijziging in de wijze van uiting echter wel op dezelfde manier beoordeeld als bij een bekering. Het zwaartepunt zal ook hierbij met name liggen op de motieven voor en het proces dat heeft geleid tot een wijziging in de manier waarop hij zijn religie uitoefent. Er geldt wat dat betreft dan ook geen wezenlijk ander kader voor de beoordeling van de geloofwaardigheid.

4.3 Bekering in het land van herkomst en bekering in Nederland

Indien de vreemdeling reeds in het land van herkomst is bekeerd, dient gevraagd te worden naar de invulling die in het land van herkomst aan zijn geloofsovertuiging is gegeven en – indien van toepassing – welke problemen daaruit zijn voortgevloeid. Deze problemen dienen uiteraard ook op

geloofwaardigheid beoordeeld te worden. Indien de door de vreemdeling gestelde problemen die hij zou hebben ondervonden ten gevolge van zijn bekering in het land van herkomst ongeloofwaardig zijn geacht, betekent dit niet dat de bekering op zichzelf ook ongeloofwaardig is. Dit dient apart te worden beoordeeld. Daarbij wordt wel opgemerkt dat de ongeloofwaardige problemen wel mee kunnen wegen in het oordeel of de bekering al dan niet geloofwaardig is indien deze problemen ook de kern van zijn bekering zelf raken. In dit geval dient gemotiveerd te worden hoe de ongeloofwaardigheid van de gestelde problemen doorwerkt in (on)geloofwaardigheid van de gestelde bekering. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als de bekering in belangrijke mate het gevolg was van een ongeloofwaardige gebeurtenis.

Soms is er sprake van een bekering die reeds is ingezet in het land van herkomst, maar verder ontwikkeld is of opnieuw opgepakt is in Nederland. De ongeloofwaardigheid van de bekering in het land van herkomst, wil niet per definitie zeggen dat thans in Nederland niet alsnog sprake kan zijn van een diepgewortelde innerlijke overtuiging ten aanzien van de nieuwe geloofsovertuiging. In deze zaken is van belang om ook te kijken naar de situatie zoals die thans in Nederland is. Het ongeloofwaardig achten van de verklaringen ten aanzien van de bekering en/of het in aanraking komen met de nieuwe religie in het land van herkomst, kunnen echter wel van invloed zijn op het al dan niet geloofwaardig achten van de bekering in Nederland. Immers, een gedeelte van het door de vreemdeling gestelde proces tot bekering is reeds ongeloofwaardig geacht.

4.4 Wijze van uiten

Ook de verklaringen die de vreemdeling aflegt over de wijze waarop hij zijn nieuwe geloofsovertuiging bij terugkeer in het land van herkomst gaat uiten, moeten op geloofwaardigheid worden getoetst. Of het geloofwaardig is dat de vreemdeling bij terugkeer uiting wil geven aan zijn nieuwe geloofsovertuiging hangt uiteraard ook nauw samen met de activiteiten die de vreemdeling in Nederland verricht en hoe hij hier uiting geeft aan zijn nieuwe geloofsovertuiging. Indien de activiteiten die de vreemdeling bij terugkeer stelt te gaan ondernemen afwijken van de activiteiten die de vreemdeling in Nederland ontplooit, dient hierop te worden doorgevraagd. De enkele stelling van de vreemdeling dat hij in zijn land van herkomst bepaalde activiteiten gaat uitoefenen, is in dit verband niet voldoende, indien de activiteiten die hij in het land van herkomst stelt te gaan uitoefenen, niet in het verlengde liggen van de activiteiten die hij in Nederland verricht.

4.4.1 Atheïst/agnost

Zoals onder 2.1 is aangegeven zal een atheïst of agnost volgens sommige religies als een afvallige worden gezien. Dit betekent echter niet zonder meer dat de vreemdeling daarvan ook beschuldigd zal worden. Of de vreemdeling ook hier ook daadwerkelijk van beschuldigd is of zal worden, wordt eveneens op geloofwaardigheid beoordeeld. De wijze waarop de atheïst of agnost uiting zal geven aan zijn atheïsme of agnosticisme dient daarbij in ogenschouw genomen te worden en zal een belangrijke factor zijn. Daarnaast is in dit kader ook van belang dat een beschuldiging van afvalligheid een (zeer) zware beschuldiging kan zijn, waar niet lichtzinnig mee omgegaan wordt. Bij de beoordeling of het geloofwaardig is dat de vreemdeling van afvalligheid beschuldigd is of zal worden, kan eveneens betrokken worden dat binnen met name wij-culturen een beschuldiging van afvalligheid ook af kan stralen op familieleden en/of de sociale omgeving van de afvallige. De familieleden of de sociale omgeving kan er in die zin dan ook baat bij hebben de afvallige daarvan niet te beschuldigen of de afvallige juist in bescherming te nemen. Het is aan de vreemdeling om middels zijn verklaringen aannemelijk te maken dat hij in zijn land, cultuur, familie of sociale omgeving daadwerkelijk beschuldigd zal worden van afvalligheid vanwege zijn atheïsme/agnosticisme. Uiteraard wordt bij de beoordeling of de verklaringen van de vreemdeling hierover geloofwaardig zijn ook alle beschikbare (landen)informatie betrokken.

4.4.2 Toegedichte afvalligheid

Indien geloofwaardig is dat de vreemdeling geen of weinig uiting geeft aan zijn religie (ongeacht of dit het gevolg is van een wijziging in de wijze waarop hij zijn religie uitoefent) dient bezien te worden of en in hoeverre het geloofwaardig is dat de vreemdeling in zijn land van herkomst openlijk als afvallige is of zal worden aangemerkt en hiervan daadwerkelijk beschuldigd is of zal worden. Om dit te beoordelen zijn dezelfde aspecten van belang als hiervoor genoemd onder het kopje atheïst/agnost. Ook hiervoor geldt dat dit een onderdeel ook op geloofwaardigheid wordt getoetst.

5. Horen

Het is van belang dat de voornoemde drie elementen tijdens het gehoor over de bekering of de afvalligheid aan de orde worden gesteld. In iedere zaak vindt een op de zaak toegespitst gehoor plaats, maar het is van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt dat het gehoor heeft plaatsgevonden conform de in deze WI beschreven werkwijze. Er vindt tijdens het gehoor geen beoordeling plaats en het is derhalve uitdrukkelijk niet de bedoeling op de inhoudelijke toets vooruit te lopen door bijvoorbeeld bij zwakke verklaringen op één element niet of beperkt door te vragen op andere elementen. Wel kan de vreemdeling bijvoorbeeld worden geconfronteerd met zijn zwakke verklaringen en worden gevraagd uit te leggen hoe dat komt. Dat antwoord kan aanleiding vormen aanvullende vragen over de eerdere zwakke verklaringen te stellen.

Er wordt geen (standaard) vragenlijst gebruikt. Ook deze WI moet niet gezien worden als een checklist. Het blijft immers een individuele beoordeling en elke vreemdeling is uniek. Na het vrije relaas moeten vooral open vragen gesteld worden. Daar waar nodig moet worden doorgevraagd op de gegeven antwoorden. Getracht moet worden zo veel mogelijk het echte gesprek aan te gaan. Als uitgangspunt geldt dat je je tijdens het gehoor onbevangen opstelt en zo veel mogelijk voorkomt dat je (onbewust) redeneert vanuit een persoonlijk, vaak westers, referentiekader. Vraag vooral door op de persoonlijke belevingen van de vreemdeling en de persoonlijke betekenis die de verandering in zijn geloofsovertuiging in de sociale, emotionele en religieuze context voor de vreemdeling heeft gehad. Hou bij het stellen van vragen ook rekening met de mate waarin vreemdelingen hun nieuw verworven geloof in woorden kunnen vatten, dit zal immers per persoon verschillen. Bovendien is niet iedere vreemdeling gewend om over zijn persoonlijke ervaringen en gevoelens te praten. Probeer dan ook zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het niveau en de wijze van vertellen van de vreemdeling en zijn referentiekader.

Het komt regelmatig voor dat vreemdelingen met standaardantwoorden komen ten aanzien van een bekering. Dit terwijl de IND juist op zoek is naar een authentiek verhaal en de persoonlijke betekenis van de bekering voor de betrokken vreemdeling. Daarom is het van belang om verder door te vragen bij standaardantwoorden. Het is daarbij de bedoeling de vreemdeling uit te nodigen zijn verklaringen nader te onderbouwen en persoonlijker te maken. Dit kan bijvoorbeeld door om verduidelijking van het gegeven antwoord te vragen of te vragen naar wat één en ander dan persoonlijk voor hem betekent, waarbij je eventueel ook creatief kunt zijn in je vraagstelling. Indien de vreemdeling, ondanks dat hij is uitgenodigd zijn verklaringen nader te onderbouwen en persoonlijker te maken, daarvan geen gebruik maakt en met standaardantwoorden blijft komen, hoeft daarop niet oneindig te worden doorgevraagd. Het blijft immers de verantwoordelijkheid van de vreemdeling om zijn bekering middels zijn verklaringen aannemelijk te maken.

6 Vrees bij terugkeer

Indien de eerdere problemen vanwege de bekering geloofwaardig zijn geacht, is dit een belangrijke aanwijzing dat deze problemen zich ook zullen voordoen bij terugkeer. Ook indien de gestelde problemen ongeloofwaardig zijn geacht, wil dit niet zeggen dat de vreemdeling bij terugkeer naar zijn land van herkomst geen reden heeft te vrezen vanwege zijn bekering. Wel kan dit indicatief zijn voor het zich eventueel wel of niet zullen voordoen van problemen bij terugkeer naar het land van herkomst. Daarbij zal wel een rol spelen of de vreemdeling voor zijn vertrek er voor gekozen heeft om openlijk uiting te geven aan zijn nieuwe geloof.

Met name is van belang om duidelijk te krijgen wat de vrees bij terugkeer naar het land van herkomst is. Daarvoor is het van belang dat helder wordt hoe de vreemdeling bij terugkeer uiting wil geven aan zijn nieuwe geloofsovertuiging en waarom deze godsdienstige handelingen voor hem persoonlijk bijzonder belangrijk zijn om zijn godsdienstige identiteit te bewaren. Het is ook belangrijk om te weten of en wie er in het land van herkomst op de hoogte zijn van zijn bekering.

Van de vreemdeling mag geen terughoudendheid verlangd worden in het uitoefenen van zijn nieuwe geloofsovertuiging, mits de vreemdeling aannemelijk kan maken dat deze uitoefening voor hem belangrijk is en het niet kunnen uitoefenen van deze activiteiten en/of uitingen hem in zijn persoonlijke levenssfeer raakt.

Naast concrete handelingen is het ook van belang om een beeld te krijgen van de mate waarin de vreemdeling bij een eventuele terugkeer in veiligheid zijn geloofsovertuiging kan uitoefenen. Kan hij openlijk praten over zijn geloof? Kan hij thuis bijvoorbeeld de Bijbel lezen zonder in de problemen te komen? Kan hij participeren binnen een geloofsgemeenschap of dat juist nalaten? Indien de vreemdeling antwoordt dat hij zich gedwongen voelt om zijn geloof terughoudend uit te oefenen bij een eventuele terugkeer naar zijn land van herkomst vanwege de risico's die de vreemdeling anders loopt, is dit geen argument om daarmee aan te nemen dat de vreemdeling bij terugkeer geen risico loopt. Het zijn de handelingen die voor de vreemdeling persoonlijk dermate belangrijk zijn om zijn geloof in vrijheid uit te kunnen oefenen die in dit kader doorslaggevend zijn.

Niet elke uiting van een nieuwe geloofsovertuiging levert bij terugkeer naar het land van herkomst per definitie een gegronde vrees voor vervolging op. Denk bijvoorbeeld aan landen waarin je je christelijke geloof wel mag uitoefenen, zolang je niet actief gaat evangeliseren. In die gevallen waarin de vreemdeling niet aannemelijk heeft weten te maken dat hij bij terugkeer zal gaan evangeliseren, kan het dus zo zijn dat de vreemdeling zijn vrees niet aannemelijk heeft gemaakt. Daarnaast kan hierbij ook gedacht worden aan een atheïst, agnost of iemand die afvalligheid wordt toegedicht, maar waarbij het enkele gegeven dat iemand als afvallige wordt aangemerkt (door zijn omgeving) in het land van herkomst geen gegronde vrees voor vervolging oplevert. Bovendien wordt hierbij ook nog opgemerkt dat het moeten voldoen aan bepaalde religieuze praktijken (denk hierbij bijvoorbeeld aan het niet op straat eten tijdens de ramadan) die in het land van herkomst gangbaar zijn, niet in alle gevallen te kwalificeren is als een niet te tolereren inbreuk op de persoonlijke geloofsovertuiging, identiteit of manier van leven. In iedere samenleving zal immers een zekere vorm van conformisme aan heersende gebruiken vereist zijn om te kunnen functioneren in die samenleving. Indien van zo'n situatie sprake is, dient uiteraard gemotiveerd te worden waarom van de vreemdeling verwacht mag worden dat hij zich conformeert aan de heersende (religieuze) praktijken.

Indien aannemelijk is dat de vreemdeling bij terugkeer naar zijn land van herkomst een reëel risico op vervolging danwel ernstige schade loopt, dient uiteraard nog bezien te worden of de vreemdeling tegen deze risico's de bescherming in kan roepen van de (hogere) autoriteiten en/of internationale organisaties of dat sprake is van een vlucht- of vestigingsalternatief.

7 Opvolgende aanvragen nadat de bekering in een eerdere procedure ongeloofwaardig is geacht

Bij een opvolgende aanvraag kunnen verklaringen van de vreemdeling of verklaringen van kerkelijke personen en/of instanties als nieuwe elementen en bevindingen worden aangemerkt, indien uit die verklaringen ook daadwerkelijk nieuwe elementen en bevindingen blijken ten opzichte van de laatste aanvraag.

Indien de vorige aanvraag is afgewezen omdat de bekering ongeloofwaardig is geacht en de overgelegde verklaringen van derden bevatten enkel een opsomming van hetgeen in de vorige asielprocedure reeds is aangevoerd en is meegewogen, zullen deze verklaringen niet snel tot het oordeel leiden dat sprake is van nieuwe elementen en bevindingen. Hetzelfde geldt ten aanzien van verklaringen waarin een alternatieve geloofwaardigheidsbeoordeling is gegeven ten aanzien van de in de vorige asielprocedure ongeloofwaardig geachte verklaringen. Immers, er is reeds in rechte komen vast te staan dat de verklaringen afgelegd tijdens de vorige asielprocedure ongeloofwaardig zijn. Een opvolgende aanvraag is niet bedoeld om alle eerder ongeloofwaardige geachte verklaring opnieuw te wegen, maar enkel om nieuwe elementen en bevindingen die zich hebben voorgedaan na de vorige afwijzing te beoordelen. Om die reden kan een rapport waarin enkel een alternatieve geloofwaardigheidsbeoordeling van de eerder ongeloofwaardig geacht verklaringen wordt gegeven, dan ook niet als nieuwe feiten en omstandigheden worden aangemerkt.

Indien de verklaringen van derden in gaan op wat er ten opzichte van de laatste aanvraag is veranderd ten aanzien van de gestelde bekering, kunnen deze verklaringen van derden – in samenhang met de verklaringen van de vreemdeling – worden aangemerkt als nieuwe elementen en bevindingen. Bij een opvolgende aanvraag gaat het om de vraag waarin de bekering in

onderhavige aanvraag verschilt ten opzichte van de vorige procedure. Met andere woorden: wat is er nieuw aan de bekering, waardoor er nu wel sprake is van een oprechte bekering?

Ook de verklaringen van de vreemdeling kunnen (ook indien er geen verklaringen van derden zijn overgelegd) leiden tot het oordeel dat sprake is van nieuwe elementen en bevindingen.

Dat sprake is van nieuwe elementen en bevindingen wil niet zeggen dat daarmee nu wel sprake is van een geloofwaardige bekering. Indien de vreemdeling voort borduurt op een eerder ongeloofwaardig geachte bekering, rust er een zwaardere bewijslast op de vreemdeling om zijn bekering geloofwaardig te maken. Zo zal er bij een herhaalde aanvraag minder snel het voordeel van de twijfel gegeven kunnen worden, omdat een groot deel van de gestelde bekering eerder ongeloofwaardig is geacht. Daarbij dient ook bedacht te worden dat het geen herexamen is, dat telkens opnieuw gedaan kan worden. Indien de vreemdeling – ondanks de ongeloofwaardigheid van zijn eerdere verklaringen – echter nu zo overtuigend kan vertellen over zijn motieven voor en het proces van bekering dat zich heeft voorgedaan na de vorige afwijzing, kan dit – in combinatie met zijn huidige kennis en de activiteiten die hij verricht – tot de conclusie leiden dat zijn bekering nu wel geloofwaardig is.

Het kan voorkomen dat een vorige aanvraag is afgewezen omdat de vreemdeling weliswaar geloofwaardig had verklaard over een oprechte interesse in een andere geloofsovertuiging, maar zich op dat moment nog onvoldoende had verdiept in het geloof, of dat nog geen sprake was van een voltooid bekeringsproces. In die gevallen dient onderzocht te worden hoe de vreemdeling zich verder heeft ontwikkeld na de afwijzing van de vorige asielaanvraag. In deze gevallen dient gezien te worden of de verklaringen afgelegd tijdens deze asielprocedure in combinatie met de eerder geloofwaardig geachte verklaringen tijdens de vorige procedure, voldoende zijn om de bekering geloofwaardig te achten.

8. Bekeringscoördinatoren

Op elke locatie zijn bekeringscoördinatoren aanwezig. In elke zaak waarin een bekeringsmotief speelt, dient voor het besluit genomen wordt een bekeringscoördinator geraadpleegd te worden. Daarnaast kunnen de coördinatoren ook benaderd worden voor vragen over deze zaken.